

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/590
KARAR NO : 2025/701
KARAR TR : 24/11/2025

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un 48. maddesi uyarınca düzenlenen idari para cezası ile geçici olarak sürücü belgesi geri alma tutanağına karşı yapılan itirazın, aynı Kanun'un 112. maddesinde yapılan değişiklik nedeniyle, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : D. A.
Davalı : Bodrum İlçe Jandarma Komutanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı, 06/07/2024 tarihinde Bodrum Jandarma Trafik Birimi görevlileri tarafından alkolmetreyi üflemesinin talep edildiği halde avukatlık kimliğini göstererek bunu reddettiği gerekçesiyle, Bodrum İlçe Jandarma Komutanlığının 06/07/2024 tarih ve JA085383 seri sıra numaralı işlemi ile adına trafik idari para cezası düzenlendiğini ve 2 yıl süreyle sürücü belgesinin geri alındığını, adına düzenlenen ödeme emri sonrasında bu cezadan haberdar olduğunu, işlemlerin yasal dayanaktan yoksun olduğunu ileri sürerek, dava konusu idari yaptırım kararının iptali istemiyle adli yargı yerine başvurmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Bodrum 2. Sulh Ceza Hâkimliği 25/11/2024 tarih ve D.İş No. 2024/4201 sayılı kararı** ile, itiraza konu işlemlerin idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğinden 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 28/1-b maddesine istinaden davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karara karşı yapılan itiraz da Bodrum 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 17/12/2024 tarih ve D.İş No. 2024/6079 sayılı kesin kararı ile reddedilerek, görevsizlik kararı kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmış şöyledir:

"...Tüm işlem dosyası birlikte değerlendirildiğinde; itiraz eden tüm dosya kapsamında ödeme emrine karşı hem vergi mahkemesine başvuruda bulunmuş hem de Hakimliğimizce itiraz edilmiş olup ödeme emrine itiraz hususunda karar verme yetkisinin vergi mahkemesine ait olduğundan başvurunun reddine dair..."

3. Davacı bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. Mersin 2. Vergi Mahkemesinin 12/02/2025 tarih ve E.2025/127, K.2025/173 sayılı, uyuşmazlıkta idare mahkemelerinin görevli olduğu gerekçesiyle verdiği görevsizlik kararının ardından Mersin 2. İdare Mahkemesinin 2025/331 esasına kaydedilen dava, aynı Mahkemenin 05/03/2025 tarih ve E.2025/331, K.2025/239 sayılı kararıyla yetki yönünden reddedilmiş ve dosya yetkili Muğla İdare Mahkemelerine gönderilmiştir.

5. Muğla 4. İdare Mahkemesi 17/06/2025 tarih ve E.2025/328 sayılı kararı ile, sürücü belgesinin geçici süreyle geri alınması ve idari para cezası yaptırımına karşı açılacak davalarda, adli yargı merciinin görevli olduğu olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli merciin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, başvuru sonuçlanıncaya kadar yargılamanın ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Yukarıda aktarılan Kanun hükümleri ile bu hükümlerin gerekçelerinin birlikte değerlendirilmesinden; Karayolları Trafik Kanunu'nda öngörülen sürücü belgesinin geçici olarak geri alınması yaptırımının idarî bir tedbir olarak Kabahatler Kanunu kapsamında bulunduğu, sürücü belgelerinin geri alınması yaptırımını bir süre istisna tutan Kabahatler Kanunu'nun 19'uncu maddesinde bahsi geçen yasal düzenlemenin 6487 ve 6495 sayılı Kanunlar ile yapıldığı, ancak bu Kanunlar ile de, sürücü belgelerinin geri alınması yönündeki idarî yaptırım kararlarına karşı açılacak davalarda idarî yargıyı görevli kılan bir düzenleme getirilmediği, dolayısıyla artık idarî yaptırım kararlarına karşı yapılacak kanun yolu başvurusuna ilişkin Kabahatler Kanunu'nun 3'üncü maddesindeki genel düzenlemenin sürücü belgesinin geri alınması yaptırımında da uygulanacağı, buna göre de 2918 sayılı Kanun'a ve diğer başka bir kanunda kanun yoluna ilişkin aksine bir hüküm bulunmadığından sürücü belgesinin geri alınmasına ve idarî para cezasına dair idarî yaptırımlara karşı yapılacak kanun yolu başvurularında da Sulh Ceza Hâkimliklerinin görevli olduğu kanaatine varılmaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı tarafından hakkında tesis edilen trafik para cezası ve ehliyetine el konulmasına ilişkin işleme karşı 20/08/2024 tarihli dilekçe ile Bodrum Sulh Ceza Hakimliğine itiraz edildiği, Bodrum 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 2024/4201 Değişik İş Nolu dosyasında "...itiraz eden tüm dosya kapsamında ödeme emrine karşı hem vergi mahkemesine başvuruda bulunulmuş hem de Hakimliğimizce itiraz etmiş olup, ödeme emrine itiraz hususunda karar verme yetkisinin Vergi Mahkemesine ait olduğundan başvurunun reddine dair aşağıdaki şekilde karar vermek gerekmiştir.... Sulh Ceza Hakimlikleri Görevli Olmadığından Talebin Görev Yönünden Reddine" kararı verildiği, söz konusu karara karşı davacı tarafında 13/12/2024 tarihli dilekçe ile itiraz edildiği ve görevsizlik kararının kaldırılmasının talep edildiği, bu talebe ilişkin yapılan yargılama sonucunda Bodrum 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 2024/6079 Değişik İş Nolu dosyasında 17/12/2024 tarihinde "itirazın reddine" kesin olarak karar verildiği, bu kararın tebliği üzerine davacı tarafından 2918 sayılı Kanunun 48/9 maddesi uyarınca hakkında idari para cezası verilmesi ve ehliyetine iki yıl süreyle el konulmasına ilişkin işlemlerin iptali talebiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davanın adli yargının görev alanına girdiği sonucuna varıldığından, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19'uncu maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için işbu dosyanın, Bodrum 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin 25/11/2024 tarih ve 2024/4201 değişik iş sayılı dava dosyası Hâkimliğinden temin edildikten sonra Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, dosya incelemesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verinceye kadar ertelenmesine,..."

6. Muğla 4. İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için idari yargı dava dosyası ile kesinleşme şerhini havi adli yargı kararı Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

7. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun, "Trafik zabıtasının görev ve yetki sınırı ile genel zabitanın trafik hizmetlerini yürütmeye ilişkin yetkisi" başlıklı 6. maddesi şöyledir:

“ Trafik zabıtası ve genel zabitanın görev ve yetki sınırı;

a) Trafik zabıtası:

(Birinci fıkra mülga: 17/10/1996-4199/4 md.)

Trafik zabıtası görevi sırasında karşılaştığı acil ve zorunlu hallerde genel zabıta görevi yapmakla da yetkilidir.

Mülki idare amirlerince, emniyet ve asayiş bakımından zorunlu görülen haller dışında, trafik zabıtasına genel zabıta görevi verilemez, araç, gereç ve özel teçhizatı trafik hizmetleri dışında kullanılamaz.

b) (Değişik: 21/5/1997-4262/1 md.) Genel Zabıta:

Trafik zabıtasının bulunmadığı veya yeterli olmadığı yerlerde polis; polisin ve trafik teşkilatının görev alanı dışında kalan yerlerde de jandarma, trafik eğitimi almış subay, astsubay ve uzman jandarmalar eliyle yönetmelikte belirtilen esas ve usullere uygun olarak trafiği düzenlemeye ve trafik suçlarına el koymaya görevli ve yetkilidir.”

8. 2918 sayılı Kanun'un "Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisi altında araç sürme yasağı" başlıklı 48. maddesinin ilgili fıkraları şöyledir:

“(Değişik: 24/5/2013 - 6487/19 md.)

Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri almış olan sürücüler ile alkollü olan sürücülerin kara yolunda araç sürmeleri yasaktır.

Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılır.

...

Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmeyen sürücülere 2000 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi iki yıl süreyle geri alınır.

...”

9. 2918 sayılı Kanun'un “Sürücü belgelerinin geri alınmasında ve iptalinde yetki” başlıklı 112. maddesi şöyledir:

“(Değişik: 12/7/2013-6495/20 md.)

Bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kuruluşlarının yetkilendirildiği hâller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanunun 51 inci maddesinin ihlali ve 118 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı “100 ceza puanını doldurmak” eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinleşmiş mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine işlenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanuna göre görülen davalar, diğer kanunlara göre görülen davalarla birleştirilemez.

Askeri araçları süren kişiler ile asker kişilerin bu Kanunda yazılı suçlarla ilgili davalarına da bu mahkemelerde bakılır.

Askeri görev ve hizmetlerin yürütülmesi sırasında askeri araç sürücülerinin asker kişilere karşı işledikleri trafik kazalarıyla ilgili suçlarda 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kurulu ve Yargılama Usulü Kanunu hükümleri saklıdır.”

10. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Genel kanun niteliği" başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)

(1) Bu Kanun'un;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır."

11. 5326 sayılı Kanun'un "Yaptırım türleri" başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir."

12. 5326 sayılı Kanun'un "Saklı tutulan hükümler" başlığını taşıyan 19. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılmıyca kadar saklıdır."

13. 5326 sayılı Kanun'un "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. ve 8. fıkraları şöyledir:

"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.

...

(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür ."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Recep KILIÇ'ın katılımlarıyla yapılan 24/11/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idare mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı yeri kararı ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

15. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

16. Dava, davacının trafik idari para cezası ile sürücü belgesine iki yıl süreyle el konulmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

17. Dosyanın incelenmesinden; davacının Jandarma Trafik Birimi görevlileri tarafından alkolmetreyi üflemesinin talep edildiği halde, avukatlık kimliğini göstererek bunu reddettiği gerekçesiyle, dava konusu işlem ile adına trafik idari para cezası düzenlendiği ve 2 yıl süreyle sürücü belgesinin geri alındığı, adına düzenlenen ödeme emri sonrasında bu cezadan haberdar olduğunun beyan edildiği, davacı tarafından idari para cezasının tahsiline yönelik ödeme emrinin iptali istemiyle ayrıca, Mersin 2. İdare Mahkemesinin 2024/1296 esas sayılı dosyasında dava açtığı ve *"trafik cezasına itiraz süreci kesinleşmeden tahsil aşamasına geçilemeyeceği ve ödeme emri düzenlenemeyeceği"* gerekçesiyle, 27/12/2024 tarih ve K.2024/1957 sayılı kararı ile ödeme emrinin iptal edildiği, olumsuz görev uyuşmazlığına konu uyuşmazlığın da ödeme emrinin iptaline değil, idari yaptırımın esasına itiraza ilişkin olduğu anlaşılmaktadır.

18. Uyuşmazlık Mahkemesi, sürücü belgesi geri alma tutanağına ilişkin istikrarlı kararlarında; 2918 sayılı Kanun'un 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesi ile yapılan değişiklikten önceki 112. maddesi ve 5326 sayılı Kanun uyarınca, 2918 sayılı Kanun'un, bu Kanun'daki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkilerinin düzenlendiği 112. maddesi uyarınca, sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin davaların sulh ceza mahkemelerinin görevine dahil edilmediği ve 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesinde, diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için ehliyetin geri alınmasına ilişkin hükümlerin geçici istisnalar içinde sayıldığını dikkate alarak, sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin davalara bakma görevinin idari yargıya ait olduğu sonucuna varmıştır.

19. İncelenen uyuşmazlıkta, idari para cezası gibi, sürücü belgesi geri alma tutanağının da 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan değişiklik ile maddenin yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşılmıştır.

20. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, dava konusu idari para cezası ile sürücü belgesini geçici olarak geri alma tutanağına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (8) numaralı bendinin uygulama alanının bulunmadığı ve aynı maddenin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

21. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Muğla 4. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Bodrum 2. Sulh Ceza Hâkimliğinin 25/11/2024 tarih ve D.İş No. 2024/4201 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Muğla 4. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Bodrum 2. Sulh Ceza Hâkimliğinin 25/11/2024 tarih ve D.İş No. 2024/4201 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

24/11/2025 tarihinde, Üyeler Ahmet ARSLAN ve Recep KILIÇ'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili
Kenan
YAŞAR

Üye
Eyüp
SARICALAR

Üye
Bayram
ŞEN

Üye
Döndü Deniz
BİLİR

Üye
Ahmet
ARSLAN

Üye
Mahmut
BALLI

Üye
Recep
KILIÇ

KARŞI OY

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanun'u ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun dava konusu uyuşmazlık ile ilgili hükümleri bir bütün halinde değerlendirildiğinde, bir idari işlem olan sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin işlemlerden doğan uyuşmazlıklarda görevli mahkemelerin idari yargı mercii olduğu tartışmasız olup, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesinde yer alan *"idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptal talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği"* düzenlemesi uyarınca da dava konusu işlemlerden doğan uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyoruz.

Üye
Ahmet ARSLAN

Üye
Recep KILIÇ

